

Valtuustoaloite: Lisätoimenpiteitä vieraslajien torjunnan tehostamiseen

Joensuussa on panostettu jo vieraslajien, kuten jättipalsamin ja jättiputkien torjuntaan. Yhteistyötä on tehty yhdistysten kanssa. Toimenpiteitä on keskitetty tietyille alueille, mutta Joensuussa on paljon alueita, joille resursseja torjuntatyöhön ei ole riittänyt. Vieraslajit ovat uhka Suomen luonnolle ja torjuntatoimia on tarpeen tehostaa.

Talkoot ovat tärkeä toimenpide vieraslajien torjumiseksi, mutta niitä voidaan tehostaa myös joukkoistamalla asukkaat vieraslajien torjuntaan. Yhtenä keinona tämän toteuttamiseksi olisi hyödyntää Crowdsorsa-mobiilipeliä, jota Joensuun kaupunki on käyttänyt aiemmin mm. katujen kuntokartoitusten ja liikennemerkki-inventaarion joukkoistamisessa. Crowdsorsan avulla voidaan myös kartoittaa vieraslajien levinneisyyttä ja maksetaan rahaa vieraslajien hävittämisestä.

Crowdsorsan on vieraslajien torjunnassa ottanut käyttöön jo 60 kuntaa Suomessa. Mukaan lähtevän kunnan tulee varata rahoitusta maksettaviin palkkioihin, joten Crowdsorsan käyttöönotto tulee tarkastella vuoden 2026 talousarvion laadinnan yhteydessä. Rahoituksen tasoa voi benchmarkata muista mukana olevista kunnista, joissa on osallistuttu torjuntatöihin aktiivisesti. Crowdsorsan käyttöönotto antaisi lisäksi positiivista näkyvyyttä ja toimisi samalla tiedon levittäjänä vieraslajien torjunnan tärkeydestä.

Vieraslajien leviämiseen ja torjuntaan tulisi lisäksi kiinnittää tarkempaa huomiota maankäyttöön ja rakentamiseen liittyvissä hankkeissa. Maansiirtotoissa vieraslajien siemeniä voi siirtyä alueelta toiselle. Toteuttavissa maarakennus- ja rakennushankkeissa olisi otettava käyttöön seurantajakso, jolloin alueelle mahdollisesti levinneitä vieraslajeja tarkkaillaan tehostetusti ja hävitetään heti vieraslajien ilmaantumisen jälkeen.

Pilottikohteena voisi toimia esimerkiksi Hammaslahden puretun terveystaseman tontti, jonne on levinnyt naapurikiinteistöltä jättipalsamia. Avoin tontti on otollinen kasvualusta tulevaisuudessa erittäin laajalle jättipalsamikasvustolle, joten leviämisen estäminen ja tarkkailu olisi syytä käynnistää heti.

Rakennus- ja ympäristölautakunnan 16.4.2025 hyväksymässä Joensuun kaupungin rakennusjärjestyksessä todetaan: "Rakennuspaikan omistajan tai haltijan vastuulla on estää vieraslajien leviäminen. Kiinteistön omistajan tai haltijan tulee kiinnittää huomiota siihen, ettei tontille tai rakennuspaikalle kulkeudu maamassoja tai työkoneneiden mukana vieraslajeja."

Joensuun kaupungin tulee suunnitella, kuinka ko. määräys huomioidaan kaupungin omissa rakennushankkeissa sekä, kuinka sen toteutuminen voitaisiin varmistaa myös muiden toimijoiden toteuttamissa hankkeissa.

Joensuussa 26.5.2025

Joensuun Vihreä valtuustoryhmä